

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv. III.37.178/2021/12.

A tanács tagjai: Dr. Sugár Tamás a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Bérces Nóra bíró

A felperes: Felperes1 cím1

A felperes képviselője: Dr. Molnár Csaba ügyvéd cím2

Az alperes: alperes1 Képviselő-testülete cím3

Az alperes képviselője: Dr. Kiss Imre László Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Kiss Imre László, cím4

A per tárgya: szociális ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes, 9. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Fővárosi Törvényszék 2020. december 3-án kelt 22.K.706.214/2020/8. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 22.K.706.214/2020/8. számú ítéletét úgy változtatja meg, hogy az alperes 386/2020. (VI. 25.) B-L.Ö.h. számú határozatát az elsőfokú, a alperes1 Polgármestere által XI/G-30039/16/2020. számon hozott határozatára is

kiterjedően megsemmisíti és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 30.000.- (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2018. szeptember 5-én alperes1 Polgármesterénél (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) tömegközlekedési támogatás iránti kérelmet terjesztett elő S.P.G. gyermeke jogán.

[2] Az elsőfokú hatóság a 2018. október 12-én hozott XI/G-30097/18/2018. számú határozatával a felperes kérelmét elutasította alperes1a Képviselő-testülete gyermekvédelmi ellátásokról szóló 26/2016. (XI.22.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 5. § (4) bekezdésére alapítottn. A határozat kimondta, a felperes és családja életvitelszerűen nem az V. kerületi ingatlanban él.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljár alperes a 34/2019. (I.30.) számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[4] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 42.K.31.389/2019/9. számú ítéletével (a továbbiakban: alapítélet) az alperes határozatát az elsőfokú hatóság határozatára kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. A megismételt eljárásra előírta, hogy amennyiben az elsőfokú hatóság nem fogadja el a felperes és családja V. kerületi lakcímét az Ör. 5. § (4) bekezdése szerinti feltétel teljesüléseként, a bizonyítási eljárást szabályszerűen kell lefolytatnia. E körben felhívta az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 76. §-át. Ha a hatóság az Ákr-ben írt eljárási kötelezettségének eleget tesz, és a felperes ennek ellenére sem működik együtt a bizonyítási kötelezettség lefolytatása érdekében, a sikertelen bizonyítás következményeit már a felperes viseli.

[5] A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság a 2020. április 16-án hozott XI/G-30039/16/2020. számú határozatával a felperes kérelmét ismételten elutasította. Rögzítette,

hogy a felperes tulajdonában lévő ingatlanokra nézve mely önkormányzatokat kereste meg, hangsúlyozva, hogy az V. kerületi lakóhelyen a felperes és családja sem este 19 órát követően, sem pedig az ismételt helyszíni szemle időpontjában nem tartózkodott otthon. A felperes együttműködési

[6] kötelezettségét megszegve - értesítés ellenére - nem vette fel a kapcsolatot a hatósággal, így környezettanulmány elkészítésére nem volt lehetőség, a rendelkezésre álló adatok alapján az Ör. 5. § (4) bekezdésének nem teljesülése továbbra is elutasításra okot adó körülmény.

[7] Az alperes a 2020. június 25-én kelt 386/2020. (VI.25.) B-L.Ö.h. számú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta.

[8] Kiemelte, az eljárás során a felperes a hatósággal és a társhatósággal nem működött együtt, igazolásokat az ingatlanok hasznosítása vonatkozásában felhívás ellenére nem nyújtott be. A korábbi állapotok visszamenőleg már nem állapíthatók meg, a felperes pedig korábban megismerhette a döntést megalapozó bizonyítékokat. Az Ákr. 69. § (2) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozta, a hatóság jogosult volt a helyszínen is felvilágosítást kérni az ott tartózkodóktól. A B.L.E.V.Sz. tájékoztatása a kérelmező által elmondottakat tartalmazza, a védőnő azonban előre egyeztetett időpontban kereste fel a családot. Az eredményes helyszíni szemle lefolytatásához szükséges lett volna a felperes nyilatkozata a család részletes napirendjének megismerése céljából, a felhívásnak a felperes nem tett eleget, együttműködése hiányában környezettanulmány elkészítése sem volt lehetséges.

A kereseti kérelem

[9] Keresetében a felperes elsődlegesen az alperes határozatának megsemmisítését, másodlagosan a jogsértés megállapítását kérte.

[10] Hivatkozása szerint az alperes ismételten megsértette az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét, a védőnői családlátogatási jegyzőkönyvet jogszerűtlenül zárta ki a bizonyítékok köréből. A fellebbezése 5. pontjában hivatkozott kifogásait és bizonyítékait az alperes nem említette végleges döntésében és megsértette a bizonyíték ismertetési kötelezettségét, az időmúlásra hivatkozással jogszerűtlenül nem folytatott le bizonyítási eljárást. Nem minősül szabályos bizonyítási eljárásnak a bíróság által elégtelen bizonyítéknak minősített tények, körülmények új sorrendben történő átfogalmazása.

[11] Kifejtette, a tisztességes eljárás követelményei sérültek. A hatóság az iratbetekintés iránti kérelmét nem teljesítette. Az alperes nem kísérelte meg a napirendi nyilatkozatot szabályszerűen beszerezni, így az ítéletben foglalt iránymutatásnak nem tett eleget.

Az elsőfokú ítélet

[12] A törvényszék ítéletében megállapította, hogy az alperes 386/2020. (VI.25.) B-L.Ö.h. számú határozata jogsértő.

[13] Kiemelte, feladatát kizárólag az alperes legutóbbi határozata törvényességének a felülvizsgálata képezte, e körben az alperest az alapítélet rendelkező része és indokolása kötötte. Az alapítéletben a bíróság egyfelől a bizonyítékok ellentmondásosságára hivatkozott, és szabályszerű bizonyítás lefolytatására kötelezte az eljáró elsőfokú hatóságot, másfelől a másodfokon eljáró alperes terhére róta, hogy a fellebbezést nem vizsgálta meg kellő alaposással.

[14] Az elsőfokú bíróság a sérelmezett határozatok indokolásának áttekintése nyomán azt állapította meg, hogy a per tárgyát képező első- és másodfokú döntés javarészt megismétli a korábbi határozatok jogi érvelését, azonban az alapítéletben foglaltakat nem teljesíti. A bíróság már a megelőző közigazgatási perben kifejezetten kiemelte, hogy az V. kerületi védőnői irat a bizonyítékok mérlegelése során nem zárható ki a bizonyítékok sorából.

[15] Rámutatott arra is, nem alkalmas a bizonyításra, hogy a felperes rendszeresen a XV. kerületben adta postára küldeményeit. Elengedhetetlen lett volna annak a tisztázása, hogy szeptembertől kezdődően megvalósult-e az életvitelszerű lakhatás az V. kerületben. Nem élt a felperes azon felajánlásával, hogy ismételt helyszíni szemlét fogantatosítson és a megismételt eljárásban tett nyilatkozatát egyáltalán nem mérlegelte. Elmaradt a közüzemi számlák vizsgálata, valamint a korábbi bérlő, I.M. nyilatkozatának a mérlegelése. Az alperes nem vizsgálta az ügyfél azon hivatkozását, hogy állandó parkolási engedéllyel rendelkezett a belvárosban és ott vette igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat.

[16] Mindezek alapján a törvényszék úgy ítélte meg, a jogsértés ténye megállapítható a megismételt eljárás során.

[17] Hangsúlyozta, a megváltoztatást törvény nem teszi lehetővé, a határozatok megsemmisítése ugyanakkor új eljárásra kötelezés nélkül nem lett volna teljesíthető, hiszen ebben az esetben a felperes kérelme elbírálatlan maradt volna. Erre tekintettel új eljárásra kötelezés nélkül megállapította, hogy elegendő a jogszabálysértés orvoslására a jogsértés tényének megállapítása.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Hivatkozása szerint az ítélet a Kúria ítélkezési gyakorlatával szembehelyezkedett, ellentétes a Kúria Kfv.III.37.110/2020/6. számú és Kfv.IV.37.028/2020/9. számú döntésében foglaltakkal. Az eljáró bíróság döntése sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés c) pontját, 85. § (2) és (5) bekezdését, valamint az Ákr.

62. § (4) bekezdését. Állította, az ítélet korlátozza a bizonyítékok szabad mérlegelésére vonatkozó jogát. Az eljárás során olyan eljárási jogszabálysértés nem történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása lenne, jelentős sérelmet okozott volna a felperesnek.

[19] Kiemelte, a 2018-as állapotok később már nem rekonstruálhatók, vagyis nem volt lehetősége utólagos bizonyítékok beszerzésére, csupán arra, hogy ismételten megvizsgálja a jogosultság feltételeit. Olyan bizonyíték, információ nem keletkezett, amely ne került volna a korábbi eljárások során a bizonyítékok körébe. Rámutatott, a felperes 2020. március 4-én kelt nyilatkozatában maga hivatkozott arra, hogy már nem él az V. kerületi lakóhelyén, erre tekintettel sem volt rekonstruálható utólagosan az életvitelszerű ottlakás.

[20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében nem a kereseti kérelmek felől döntött, a kereseti kérelem kimerítetlensége a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) bekezdésének és Pp. 341. § (1) bekezdésének sérelme.

[21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartására tett indítványt.

Döntés a befogadásról

[22] A Kúria a Kfv.III.37.178/2021/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[23] Az alperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – alaptalan.

[24] A felülvizsgálati eljárás kereteit a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem jelöli ki.

[25] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a törvényesen megállapított tényállásból nagyrészt helyes jogi következtetéseket vont le.

[26] Elöljáróban a Kúria rögzíti, hogy egy megismételt eljárásban hozott döntés képezte a felülvizsgálat tárgyát. A Kp. 97. § (4) bekezdése szerint az eljáró közigazgatási szervet a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti.

[27] A fenti törvényi rendelkezésnek megfelelően mondta ki az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a bíróság határozata alapján megismételt közigazgatási eljárásban hozott érdemi döntés felülvizsgálata iránt indított új közigazgatási perben a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy az alapítéletben foglaltaknak a közigazgatási szerv eleget tett-e. Az új eljárásra kötelező bírósági ítélet köti a közigazgatási hatóságot, de az annak nyomán hozott új határozatot felülvizsgáló bíróságot is. Csak az vizsgálható, hogy a határozat megfelel-e az alapítéletben foglalt iránymutatásnak (KGD.2014.138.).

[28] Az alapítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelemmel nem élt, az abban foglalt iránymutatás jogszerűségének vizsgálata tehát nem képezheti jelen jogvita tárgyát.

[29] A felülvizsgálati bíróság utal az alapjaiban azonos tényállás mellett született Kfv.IV.37.511/2021/5. számú kúriai ítéletre, az abban foglaltaktól jelen ügyben eljáró tanács eltérni nem kíván.

[30] A Kúria szerint az alperes és az elsőfokú hatóság az alapítélet megismételt eljárásra vonatkozó előírásait jogszerűtlenül mellőzték.

[31] Hangsúlyozza a Kúria, a bizonyítékok újraértékelése nem része a bizonyítási eljárásnak, mivel az a bizonyítékok beszerzésére irányuló eljárás.

[32] Tény, hogy a megsemmisített közigazgatási határozat meghozatalát megelőző eljárásban a felperes együttműködési kötelezettségét nem teljesítette, melyet az alperes az új eljárásban ismételtelen a felperes terhére értékelt. Ezzel szemben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azt írta elő számára, hogy a sikertelen bizonyítás következményeit csak abban az esetben terhelheti a felperesre, ha megismételt eljárásban a hatóság az Ákr-ben írt eljárási kötelezettségének eleget tesz és a felperes ennek ellenére nem működik együtt a bizonyítási eljárás lefolytatása érdekében. Az alapítélet ezen fordulata csak úgy valósulhatott volna meg, amennyiben az alperes megismételt eljárásban bizonyítási eljárást folytat le, annak során hívja fel együttműködési kötelezettségre a felperest. Ezzel szemben a hatóság egy hiánypótlásra felhívó végzést küldött a felperes részére, azzal, hogy a csatolt dokumentumokat végül nem értékelte bizonyítékként időmúlásra hivatkozással. Határozatában is azt rögzítette, a korábbi állapotok visszamenőleg már nem állapíthatók meg, így a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a bizonyítékok újraértékelésével döntött. Az alapítélet azonban nem ilyen tartalmú iránymutatást írt elő.

[33] Az alapítélet azt hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az V. kerületi lakcímén vagy eltérő helyen lakik életvitelszerűen. A rendelkezésre álló adatok ellentmondásosak voltak, egyértelmű következtetés nem volt levonható belőlük a kérelem elutasítására. Arra is rámutatott, a felperes javára szolgáló bizonyítékokat indokolatlanul figyelmen kívül hagyta a hatóság.

[34] Mindezeket értékelve a Kúria megállapította, nem volt mellőzhető bizonyítási eljárás lefolytatása. Az, hogy a hatóság álláspontja szerint a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékok – időmúlás okán - nem alkalmasak a tényállás

tisztázására, nem adhat alapot arra, hogy jogerős bírósági ítéletben adott iránymutatástól eltérjen.

[35] A Kúria osztotta a felperes álláspontját abban a kérdésben, hogy a tényállás megállapítása nem minősül mérlegelési jogkör gyakorlásának. Ugyanakkor a bizonyítékok mérlegelése során sem járhat el a hatóság korlátlanul abban az esetben, ha a bíróság ezzel kapcsolatban is iránymutatást ad a részére.

[36] A kifejtettekre tekintettel a Kúria szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, helytállóan állapította meg, hogy az első- és másodfokú hatóságok nem a bíróság iránymutatásának megfelelően jártak el. Tévedett azonban ennek jogi következménye levonásakor, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jogsérelem pusztán a jogsértés tényének megállapításával elhárítható volt.

[37] Az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja kimondja, hogy az e fejezetben szabályozott eljárások során a döntést meg kell semmisíteni, illetve vissza kell vonni és szükség esetén új eljárást kell lefolytatni, ha a tartalma a közigazgatási bíróság adott ügyben hozott határozatával ellentétes. Így tehát annak a megállapítása, hogy a megismételt eljárásban hozott határozat nem felel meg a bíróság iránymutatásának, semmiképpen sem tekinthető olyan eljárási szabályszegésnek, amely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással ne bírt volna.

[38] A felperes keresetében kifejezetten azt kérte, hogy a bíróság a keresettel támadott határozatot új eljárás lefolytatására utasítás mellőzésével helyezze hatályon kívül. A Kúria rámutat, a kereseti kérelemhez kötöttség elve alól kivételt képeznek azok a tények, körülmények, amelyeket a Kp. 85. § (3) bekezdése szerint a bíróságnak – a közigazgatási bíráskodás objektív jogvédelmi funkciójára tekintettel – hivatalból kell figyelembe venni.

[39] A Kp. 85. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően nem érvényesül a kereseti kérelem keretei közötti eljárás követelménye akkor, ha a bíróság a vitatott közigazgatási cselekmény semmisségét állapítja meg. A Kp. 92. § (1) bekezdés a) pontja értelmében semmisségi jog észlelése esetén a bíróságnak mérlegelési jogköre nincs, a semmisség fennállása ex lege orvosolhatatlan eljárási szabályszegés, amely miatt a közigazgatási cselekményt a bíróságnak meg kell semmisítenie. A semmisség olyan orvosolhatatlan eljárási szabályszegés, amelynek következménye kizárólag a közigazgatási cselekmény megsemmisítése lehet. (Kfv.III.37.418/2020/6.)

[40] Figyelemmel arra továbbá, hogy a megsemmisítés következtében a felperes kérelme elbírálatlan marad, így új eljárás lefolytatásának van helye.

[41] A fentiekre tekintettel a Kúria a Kp. 85. § (3) bekezdés a) pontja, 92. § (1) bekezdés a) pontja és a 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ítéletet úgy változtatta meg, hogy az első- és másodfokú határozatot megsemmisítette és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte.

[42] A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóságnak az alapítéletben írt utasításnak megfelelően kell eljárnia.

A döntés elvi tartalma

[43] *Az eljáró közigazgatási szervet a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti.*

Záró rész

[44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 107. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson bírálta el.

[45] Az alperes felülvizsgálati kérelme megalapozatlan volt, ezért a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése szerint köteles a felperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[46] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése szerint felmerült, 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján feljegyzett eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

[47] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. november 3.

Dr. Sugár Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Bérces Nóra s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő